

Kuća ljudskih prava
Selska cesta 112c, HR-10000 Zagreb
t: +385 (0)1 457 23 98
f: +385 (0)1 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MB: 1925199. OIB: 09095322581
Raiffeisen bank Austria d.d.
Broj računa: 2484008-1102930793

Izvještaj sa tribine

Predrasude i stereotipi o antifašizmu

U petak, 11. travnja 2014. u organizaciji Etnografskog muzeja Zagreba, u sklopu izložbe *Vic o plavuši: stereotipi u kojima živimo*, održana je tribina pod nazivom *Predrasude i stereotipi o antifašizmu*.

Tribinu je otvorio ravnatelj Muzeja, Damodar Frlan, pozdravivši sve nazočne. Bojan Munjin, kao moderator rasprave postavio je načelno pitanje u kojoj mjeri stereotipi i antifašizam određuju naše živote. Autorica izložbe, Irena Kolbas, pričala je odnosu stereotipa kao pojednostavljenih slika o svijetu i predrasuda kao emocionalno obojenih stereotipa na primjerima kroz prizmu vlastita rada na osmišljavanju izložbe. Hrvoje Klasić, povjesničar sa Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pokušao je odgovoriti na pitanja da li se stereotipi javljaju kao posljedica povijesti ili se povijest stvara na temelju stereotipa. Klasić je utvrdio da je Republici Hrvatskoj devedesetih godina došlo do preustroja paradigmatičkih ideoloških obrazaca, da je antifašizam zamijenjen fašizmom, odnosno pozitivni stereotipi o fašizmu su ušli u službeni narativ, zamijenivši nekadašnje pozitivne stereotipe o antifašizmu. Ujedno je naglasio da je ta situacija imala i negativne posljedice po historiografiju – povijest se interpretirala kroz prizmu događanja te političkih i ideoloških prijevora devedesetih godina. Drago Pilsel je govorio o vlastitim iskustvima života u Argentini te dolasku u Hrvatsku, i procesu napuštanja jednoobrazne ideologije u kojoj je odgojen i koja se temelji na ustaškoj viziji povijesti u kojoj je antifašizam nedvosmisleno izjednačen, preko komunizma, sa protuhrvatskim stavom. Također, govorio je o tome kako su studije novinarstva i teologije utjecale na relativizaciju njegovih dotadašnjih stavova a posljedično i njihovu promjenu. Luka Čuljak iz Mladih antifašistkinja Zagreba govorio je o vlastitim iskustvima aktivističkog rada. Naglasio je kako za njega antifašizam predstavlja emancipatornu radničku politiku, borbu za prava žena i svih ugroženih skupina.

Nakon niza pitanja i odgovora uslijedila je diskusija sa sudionicima iz publike. Izdvajamo neke priloge diskusiji. Dražen Lalić je mišljenja kako pripadnici različitih ideološki suprotstavljenih grupa često imaju predrasude o pripadnicima druge grupe i u svojoj su razini spoznaje samozadovoljni, što onemogućuje dijalog. Emina Bužinkić istaknula je kako društvo stavlja na teret mladima sve probleme prošlosti, bez da im pruža smisleno okruženje za shvaćanje i nošenje sa tom prošlošću. Naglasila je kako bi uvođenje nastavnog predmeta Građanski odgoj i obrazovanje u hrvatski školski sustav moglo ponuditi mladima sadržaje i metode i koncepte odnošenja prema nasilnoj prošlosti. Sugovornici su se također složili da se i jedan od problema nalazi u tome što medijsku sliku povijesti oblikuju ljudi koji za to nisu stručno kvalificirani, odnosno da je za sud o nekom povijesnom fakti relevantnije mišljenje neke medijski eksponirane osobe negoli povjesničara. Klasić je zaključio da borbu protiv revizionizma i usvajanja proustaškog narativa treba započeti starim izrazom No pasaran! [neće proći!], a Pilsel kako je hrvatskim institucijama potreban njemački scenarij suočavanja s prošlošću.

Događaj je pripremila kustosica Etnografskog muzeja Željka Jelavić u suradnji s *Documentom*. Tribina je snimana i bit će emitirana na Trećem programu Hrvatskog radija.